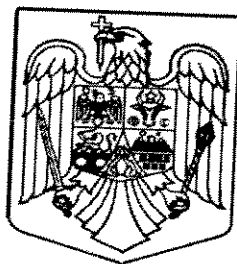

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL**

HOTĂRÂREA nr. 1071

din 26 noiembrie 2012

Analizând proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și a Planului operațional pentru implementarea acesteia, transmis spre avizare de către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale;

În temeiul dispozițiilor art. 27 alin. (3) și art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. - Avizează favorabil proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și a Planului operațional pentru implementarea acesteia, cu observațiile și propunerile menționate în Anexa la prezenta hotărâre.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

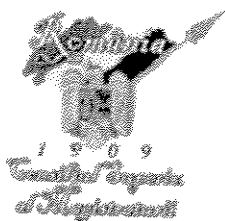
Art. 2. - Hotărârea se comunică Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Data în București, la 26 noiembrie 2012

**PREȘEDINTE,
JUDECĂTOR NICOLETA ALINA GHICA**

*Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6
Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01
Web: www.csm1909.ro*

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

AVIZ

referitor la proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei naționale
pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și a Planului operațional pentru
implementarea acesteia

În urma examinării proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei
naționale pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și a Planului operațional
pentru implementarea acesteia, transmis spre avizare de Ministerul Muncii, Familiei și
Protecției Sociale, cu adresa nr. 1524/2012

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al
Magistraturii, republicată,

În baza Hotărârii nr. 1071 din 26 noiembrie 2012 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii:

Avizează favorabil proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei
naționale pentru prevenirea și combaterea violenței în familie pentru perioada 2013 – 2017
și a Planului operațional pentru implementarea acesteia, **cu următoarele observații:**

1. Ca observație generală, deși în cadrul strategiei o importanță deosebită este
conferită implementării la nivel național a Sistemului informațional integrat de înregistrare,
raportare și management al cazurilor de violență în familie, fiind identificate o serie de
insuficiențe/dificultăți privind modul de colectare, înregistrare și raportare a datelor privind
cazurile de violență în familie, al căror rezultat îl constituie statistici diferite, care sunt greu
de comparat având în vedere că, în general, fiecare dintre instituțiile vizate centralizează

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

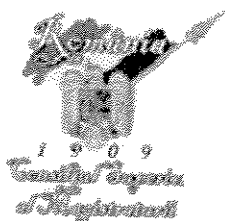
[REDACTED] [REDACTED]
doar propriile date referitoare la cazurile de care a luat la cunoștință, se constată, totuși, că,
nu se detaliază care vor fi în concret măsurile care se vor lua în vederea corelării datelor
înregistrate de diferite instituții și eliminarea raportărilor duble sau lacunare.

2. În ceea ce privește una dintre direcțiile de acțiune pe care și le propune strategia,
respectiv formarea profesională continuă a specialiștilor care activează în domeniul
violentei în familie, ar putea fi utilă întocmirea unui studiu cu privire la cuantumul
pedepselor aplicate pentru infracțiunile care se circumscriu sferei de cuprindere a violenței
în familie în vederea elaborării unui ghid de individualizare a pedepselor care se aplică
pentru astfel de fapte.

3. Referitor la măsurile de ordin legislativ, deși proiectul de strategie își propune
îmbunătățirea cadrului legislativ actual prin elaborarea legislației secundare, precum și
adoptarea unor acte normative care modifică și completează legislația secundară, se
constată că nu s-a avut în vedere faptul că și la nivelul legislației principale cu incidență în
domeniu se simte nevoia unor intervenții normative.

a) Sub acest aspect, cadrul legislativ existent se dovedește uneori ambiguu și lacunar.
Astfel, întrucât așa cum se arată și în cuprinsul strategiei, numărul real al cazurilor de
violență în familie este mult mai mare din cauza faptului că multe victime nu se prezintă la
autoritățile cu atribuții în domeniu sau nu declară problema reală cu care se confruntă, este
necesar să se instituie obligația de sesizare a organelor de poliție sau unităților de parchet
de către personalul cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie în
cazul în care există indicii privind exercitarea de acte de violență săvârșite de către un
membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii.

În acest sens, deși la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și
combaterea violenței în familie, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că:
„Autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să ia măsurile necesare
pentru prevenirea violenței în familie și pentru preîntâmpinarea unor situații de încălcare

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

[REDACTED] repetată a drepturilor fundamentale ale victimelor violenței în familie", iar potrivit alineatului (2) al aceluiași articol autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să asigure exercitarea dreptului la informare al victimelor violenței în familie, (potrivit competențelor ce le revin, după caz, cu privire la instituțiile și organizațiile neguvernamentale care asigură consiliere psihologică sau orice alte forme de asistență și protecție a victimei, în funcție de necesitățile acesteia; organul de urmărire penală la care pot face plângere; dreptul la asistență juridică și instituția unde se pot adresa pentru exercitarea acestui drept; condițiile și procedura pentru acordarea asistenței juridice gratuite; drepturile procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile; condițiile și procedura pentru acordarea compensațiilor financiare de către stat, potrivit legii), nu există, totuși, obligația sesizării organelor judiciare despre diversele acte de agresiune prin care se manifestă violența în familie.

În acest sens, dispozițiile art. 14 lit. b) din Legea nr. 217/2003 potrivit cărora persoanele desemnate de autoritățile publice pentru instrumentarea cazurilor de violență în familie (obligația ministerelor și a celorlalte organe centrale de specialitate ale administrației publice de desemnare a personalului cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie fiind instituită de art. 18 alin. 1 din același act normativ), au printre atribuțiile stabilite și informarea și sprijinirea lucrătorilor poliției, care în cadrul activității lor specifice, întâlnesc situații de violență în familie, se referă doar la situațiile în care organele de poliție sunt deja sesizate despre astfel de situații, termenul „informare” fiind sinonim, în contextul prevederilor citate, cu sintagma „punere la dispoziție” a informațiilor cu incidență în domeniu, de furnizare a materialului (suportului) documentar.

În același sens, trebuie precizat că și în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului este omisă a fi reglementată această obligație pentru reprezentanții Direcției generale de asistență socială și protecția copilului. Astfel, dispozițiile art. 36 alin. (3) din actul normativ menționat se limitează la a prevedea că

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

[REDACTED] [REDACTED]
Direcția generală de asistență socială și protecția copilului este obligată să sesizeze instanța judecătorească în situația în care, în urma vizitelor efectuate de către reprezentanții serviciului public de asistență socială ori, după caz, chiar de către reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului, ca urmare a existenței unor motive temeinice de a suspecta că viața și securitatea copilului sunt primejduite în familie, consideră că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru decăderea, totală sau parțială, a părinților ori a unuia dintre ei din exercițiul drepturilor părintești, fără a preciza că este necesar a fi sesizate și organele de urmărire penală.

Mai mult decât atât, se impune ca, în mod similar, să fie reglementată obligația sesizării organelor de urmărire penală și pentru angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul, în cazul în care aceștia au suspiciuni în legătură cu un posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente aplicate minorului.

Astfel, deși potrivit dispozițiilor art. 85 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului „Orice persoană fizică sau juridică, precum și copilul pot sesiza autoritățile abilitate de lege să ia măsurile corespunzătoare pentru a-l proteja împotriva oricăror forme de violență, inclusiv violență sexuală, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijență”, nu este instituită expres obligația sesizării organelor de urmărire penală de către cadrele didactice a abuzurilor la care sunt supuși copiii minori aflați în îngrijirea, ocrotirea, educarea sau paza acestora. Totodată, chiar dacă alineatul (3) al aceluiași articol prevede că „angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului”, așa cum s-a arătat mai sus, nu este instituită în mod corelativ obligația reprezentanților direcției generale de asistență socială și protecția copilului de sesizare a organelor de poliție în cazul în care există indicii cu privire la săvârșirea unor fapte de natură penală.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

Sub acest aspect, trebuie precizat că aproape toate formele sub care se poate manifesta, potrivit dispozițiilor Legii nr. 217/2003, violența în familie, constituie fapte de natură penală care sunt incriminate în Codul penal sau în legi speciale. Aceeași concluzie se desprinde și din cuprinsul dispozițiilor art. 3 alin. (1) și (2) din Legea nr. 217/2003. Astfel, potrivit art. 4 din Legea nr. 217/2003, „Violența în familie se manifestă sub următoarele forme: a) **violența verbală** - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, **amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare**; b) violența psihologică - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, prin **amenințări verbale, afișare ostentativă a armelor**, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, precum și alte acțiuni cu efect similar; c) **violența fizică** - vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar; d) **violența sexuală** - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal; e) violența economică - interzicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv **lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate**, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, **impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății**, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar; f) violența socială - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ, **impunerea izolării prin detenție**, inclusiv în locuința familială, privare intenționată de acces la informație, precum

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

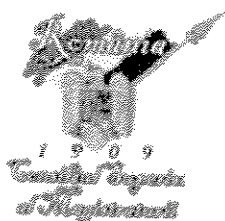
Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de 26 noiembrie 2012

[REDACTED] și alte acțiuni cu efect similar; g) violența spirituală - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, **impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile**, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare.

Față de aspectele prezentate mai sus, se constată că, pentru a evita situațiile în care, pe fondul unui conflict de interese între minor și reprezentantul său legal, acesta din urmă, din diferite motive (lipsa unei dezvoltări suficiente pentru a înțelege că există posibilitatea de a reclama, teama de repercusiuni, lipsa mijloacelor de existență, păstrarea intimității familiale) nu sesizează autoritățile judiciare competente cu privire la actele de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență la care este supus minorul, ar trebui să fie reglementată obligația de sesizare a organelor de poliție sau unităților de parchet de către personalul cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, realizarea acestei intervenții fiind nu doar oportună, dar și necesară. Unele dintre considerentele expuse sunt valabile și în cazul victimelor majore.

În acest sens, trebuie precizat că, deși în cazul infracțiunilor de lovire sau alte violență, prevăzute de art. 180 alin. (1¹) și (2¹) și vătămare corporală, prevăzută de art. 181 alin. (1¹) din Codul penal (infracțiunile săvârșite asupra membrilor familiei), acțiunea penală se pune în mișcare și din oficiu, nu numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, de cele mai multe ori organele de urmărire penală nu află despre comiterea acestor acte de agresiune pentru a se putea sesiza din oficiu, fiind necesară informarea acestora.

Un alt avantaj al instituirii de atribuții de sesizare a organelor de urmărire penală pentru instituțiile și personalul instituțiilor publice și private care intră în contact cu persoanele victime ale violenței în familie îl constituie și faptul că există riscul expirării

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de 26 noiembrie 2012

termenului de 2 luni în care trebuie formulată plângerea prealabilă. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 284 alin. (2) „Când persoana vătămată este un minor sau un incapabil, termenul de 2 luni curge de la data când persoana îndreptățită a reclama a știut cine este făpturul”.

b) Tot sub aspect legislativ, o măsură care necesită intervenție o constituie preluarea la nivelul reglementării penale, ca măsură de siguranță, a unora dintre obligațiile și interdicțiile care pot forma obiectul ordinului de protecție emis de instanța de judecată în conformitate cu prevederile Legii nr. 217/2002. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 217/2003, „persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții:

- a) evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;
- b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei;
- c) limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima;
- d) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de copiii acesteia sau față de alte rude ale acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;
- e) interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic;
- f) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima;

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

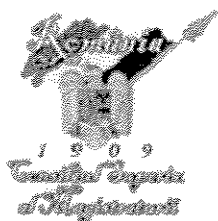
Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

- [REDACTED] [REDACTED]
- g) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute;
 - h) încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora."

Cererea pentru emiterea ordinului de protecție poate fi introdusă, în numele victimei, și de procuror, reprezentantul autorității sau structurii competente, la nivelul unității administrativ-teritoriale, cu atribuții în materia protecției victimelor violenței în familie sau reprezentantul oricăruia dintre furnizorii de servicii sociale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, acreditați conform legii, cu acordul victimei.

Dintre măsurile menționate mai sus, s-a apreciat că ar trebui să își găsească corespondent ca măsură de siguranță cele prevăzute la art. 23 alin. (1) lit. c), d), e) și f), respectiv: limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima; obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de copiii acesteia sau față de alte rude ale acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate; interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic și interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima.

Această intervenție normativă este necesară, pe de o parte, pentru faptul că măsurile din Legea nr. 217/2003 se dispun pentru o perioadă de timp relativ redusă, respectiv 6 luni de la data emiterii ordinului, obținerea unui alt ordin de protecție presupune parcurgerea din nou a procedurii prevăzute pentru emiterea primului ordin, iar potrivit art. 28 din actul normativ menționat, în cazul în care cererea a fost introdusă în numele victimei de procuror, reprezentantul autorității sau structurii competente, cu atribuții în materia protecției victimelor violenței în familie sau reprezentantul oricăruia dintre furnizorii de servicii sociale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, partea vătămată

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071 din data de
26 noiembrie 2012

[REDACTED] [REDACTED]
poate renunța, potrivit art. 246 din Codul de procedură civilă, la judecarea cererii privind
ordinul de protecție, acționând, adesea, contra interesului ei, din cauza temerii.

4. O ultimă observație se referă la inexactitatea unora dintre datele statistice
menționate în cuprinsul strategiei. Astfel, în Capitolul II - Informații generale relevante,
secțiunea - Violența în familie în România - indicatori de percepție și statistici oficiale, se
menționează că, din totalul infracțiunilor de violență intrafamilială, 62% (+15,66%) au fost
soluționate de unitățile teritoriale de poliție. Or, *de lege lata* în România, organele de
poliție au doar atribuții de cercetare, acestea neputând să soluționeze dosarele în care se
efectuează cercetări pentru săvârșirea de infracțiuni. Cel mult, ca orice instituție publică,
organele de poliție au atribuții de soluționare a petițiilor sau de sancționare a
contravențiilor.

**PREȘEDINTE
JUDECĂTOR ALINA NICOLETA GHICA**

